

ΕΡΩΤΗΜΑ ΣΥΝΟΔΕΥΟΜΕΝΟ ΑΠΟ ΠΑΡΑΘΕΜΑ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

- **Δεν ξεφεύγουμε** από αυτό ακριβώς που ζητάει η ερώτηση.
- **Προσέχουμε** ώστε να συμπεριλάβουμε στην απάντησή μας **όλες τις πληροφορίες** από το σχολικό εγχειρίδιο και τις αντίστοιχες από τα παραθέματα και να συνδέουμε κατάλληλα τις πρώτες με τις δεύτερες.
- Καλό είναι να **κρίνουμε** ή να **αξιολογούμε** τις πληροφορίες των πηγών, όταν αυτό είναι εφικτό.

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ

- «Όπως γνωρίζουμε από την ιστορική αφήγηση...»,
- «Σύμφωνα με τις ιστορικές μας γνώσεις...»
- «Όπως πληροφορούμαστε από το ιστορικό παράθεμα, το οποίο είναι απόσπασμα από το έργο του.... με τίτλο... »
- «Σύμφωνα με την ιστορική πηγή... του...»

ΕΡΩΤΗΣΗ

Συνδυάζοντας τις ιστορικές γνώσεις σας με τις απόψεις του ιστορικού W. Jaeger (ΠΑΡΑΘΕΜΑ 1) **α)** να καταγράψετε τις εξελίξεις που προκάλεσαν την **κρίση της αριστοκρατίας** και **β)** να εξηγήσετε, ειδικότερα, ποιο πνεύμα εκφράζει η **οπλιτική φάλαγγα** και ποια νέα αξία προβάλλει.

ΠΑΡΑΘΕΜΑ 1

«Το άτομο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της πόλης, και για να έχει ή για να απαιτήσει μια θέση στον πολιτικό της κόσμο πρέπει να συνεργάζεται και να συμπάσχει με το υπόλοιπο τμήμα των πολιτών. Αυτό το πνεύμα εκφράζεται στη νέα τακτική του πολέμου που εισάγεται κατά τον 7ο αιώνα π.Χ., την οπλιτική φάλαγγα. Ενώ παλαιότερα οι μάχες έπαιρναν τη μορφή συμπλοκών μεταξύ ευγενών των δύο παρατάξεων, η νέα τακτική απαιτεί τις μαχητικές ικανότητες του συνόλου των πολεμιστών προς διατήρηση αδιάσπαστης της πολεμικής παράταξης. Η πολεμική ανδρεία που στα ομηρικά έπη χαρακτήριζε τους ευγενείς καθίσταται τώρα καθήκον προς το κράτος, καθήκον το οποίο όλοι οι πολίτες χρωστούν.»

(W. Jaeger, «ΠΑΙΔΕΙΑ»)

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Οι **οικονομικές εξελίξεις** που προκάλεσε ο β' αποικισμός με την ανάπτυξη του εμπορίου και της βιοτεχνίας έφεραν στην επιφάνεια νέες κοινωνικές ομάδες, τους βιοτέχνες, τους εμπόρους, τους ναυτικούς και τους τεχνίτες. Οι νέες κοινωνικές ομάδες όξυναν τον κοινωνικό ανταγωνισμό και διεκδίκησαν μέσα από συγκρούσεις με την αριστοκρατία μερίδιο στην εξουσία.

Στην κρίση της αριστοκρατικής δομής της κοινωνίας συνέβαλε και ένας άλλος παράγοντας, η **οπλιτική φάλαγγα**. Ήταν ένα καινούργιο στρατιωτικό σώμα, στο οποίο ανήκαν όσοι από τους πολίτες απέκτησαν την ιδιότητα του πολεμιστή και είχαν την οικονομική ευχέρεια να εξοπλίζονται με δικά τους έξοδα. Η φάλαγγα των οπλιτών οδήγησε στην ανάπτυξη της ιδέας της ισότητας ακόμη και ως προς την άσκηση της εξουσίας.

Ο ιστορικός W. Jaeger στο έργο του «ΠΑΙΔΕΙΑ» εξηγεί αναλυτικότερα ότι στο πλαίσιο της πόλης-κράτους το άτομο είναι μέρος ενός συνόλου, οπότε, για να έχει μερίδιο στην εξουσία πρέπει να μάθει να συμμετέχει στα έργα και στα πάθη του συνόλου των πολιτών («να *συνεργάζεται και να συμπάσχει*»). Αυτό ακριβώς το πνεύμα εκφράζει η οπλιτική φάλαγγα, το νέο είδος πολέμου, το οποίο απαιτεί από τους οπλίτες να πολεμήσουν ως σύνολο, ώστε η παράταξή τους να μη διασπαστεί. **Σύμφωνα με τον ιστορικό,** η νέα αξία που προβάλλει η οπλιτική φάλαγγα είναι το χρέος των πολιτών προς το κράτος.

***Γράφω** όσα έχω διαβάσει στο βιβλίο (μπορώ και με δικά μου λόγια, φτάνει να μην προδίδεται το νόημα)*

***Συμπληρώνω** τα στοιχεία του παραθέματος 1, κάνοντας αναφορά στον συγγραφέα και στο έργο. Δεν αντιγράφω το παράθεμα, αλλά προσπαθώ να το αποδώσω με δικά μου λόγια.*